

MIHIN SUUNTAAN PRESIDENTTI JANUKOVITSH VIE UKRAINAA?

Yhteenveto Ulkopoliittisen instituutin Briefing Paperista numero 54

Ukrainan tiukan presidentinvaalin jälkeen on edessä vaikeita ja isoja poliittisia ratkaisuja. Ne ovat kuitenkin jääneet melko vähälle huomiolle, vaikka Ukraina on strategisesti merkittävä itäeurooppalainen valtio. Maan politiikka on vahvasti henkilöitynyttä ja katkerien kiistojen sävyttämää eikä saippuaopperamaisten piirteiden taakse ole helppo nähdä.

Vaalit on nyt pidetty ja voittajan nimi on tiedossa. Mutta kykeneekö uusi johtaja rakentamaan Ukrainasta vahvojen instituutioiden kautta hallitun ja demokraattisen valtion? Haasteet ovat valtavia ja Ukrainan tulevaisuus tulee riippumaan hyvin pitkälti siitä, miten vastavalittu presidentti onnistuu.

Ukrainan uusi johto joutuu nyt aloittamaan valta-asemaansa vahvistamalla. Se pyrkinee korjaamaan puutteellisen perustuslaillisen järjestyksen. Oranssin vallankumouksen tuoksinassa perustuslakiin nopeasti tehdyt lisäykset aiheuttivat sekavan tilanteen. Vallanjako presidentin ja pääministerin kesken on epäselvä ja tämä haittaa vakavasti toimivan hallinnon luomista. Vaikka maan poliittinen järjestelmä on tällä hetkellä hyvin anarkistisessa tilassa ja instituutiot heikkoja, on epätodennäköistä, että Ukrainan uusi johto ryhtyisi ”luomaan järjestystä” autoritäärisin menetelmin. Vaikka järjestykselle on maassa tarvetta, autoritääriselle hallinnolle ei ole tilausta, siinäkään tapauksessa, että johdolla olisi sellaiseen haluja.

Demokraattisen, vahvojen instituutioiden kautta hallitun järjestyksen luominen Ukrainaan tulee kuitenkin olemaan erittäin vaikea tehtävä. Maan ankea taloudellinen tilanne ja valinnanvaran vähäisyys ulkosuhteissa sitovat vastavalitun presidentin käsiä sekä sisä- että ulkopoliitikassa. Myös väestön vakava luottamuspuula kaikkea vallankäyttöä kohtaan rajoittaa uuden johdon toimia merkittävästi. Uudella presidentillä on edessään tasapainottelua sekä kotimaassa että ulkomailla.

Euroopan unionin pitäisi nyt lähentyä Ukrainaa uudelleen, jotta Kiova voisi onnistua uudistus- ja vakautuspyrkimyksissään. EU:n ja Ukrainan ongelmallisen suhteen elvyttämiseksi tulisi keskittyä vähittäiseen ja kärsivälliseen integraatioon ja unohtaa koetut pettymykset sekä suhteissa vallinnut turhautuneisuus.